

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTORI: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU.

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOAMNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RADULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU

FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechiu 1 leu

COȘTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

SUMAR:

Scopul și definiția tranzacțiunii, de d-l D. Alexandresco.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I*: Petria preotul C. Ionescu cu V. Marinescu.

Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea III: Ministerul de finance cu L. Silberman.

Curtea de apel din Iași, secțiunea II: Ministerul de finance cu Maria Nacu, tutoarea minorului Ion Manu.

Tribunalul Ilfov, secțiunea IV: Ana Simionescu și alta cu D. Ștefănescu.— *Observație de S. R.*

Tribunul județului Gorj: Const. Filip și altul cu P. Dragotă.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ.— *Observație de S. R.*

Scopul și definiția tranzacțiunii

(Comentariul art. 1704 din codul civil)¹⁾.

Tranzacțiunea este de un folos necontestat, pentru că liniștește spiritele și curmă procesele, care adeseori sunt o calamitate și o cauză de sărăcie pentru părți. De aceea ea a fost în totdeauna văzută cu favoare²⁾.

Boileau a scris o epitră în contra proceselor (epitru a 2-a), în care găsim următoarele:

«Crois-moi, dût Auzanet³⁾ t'assurer du succès.
«Abbé, n'entrepris point même un juste procès.
«N'imite point ces fous dont la sottie avarice
«Va de ses revenus engraisser la justice;
«Qui, toujours assignant, et toujours assignés,
«Souvent demeurent gueux de vingt procès gagnés.

Un proces nu este, în adevăr, niciodată sigur, nu doar că câștigarea lui ar aparține aceluia care dă mai mult, după cum din nefericire eră altădată⁴⁾, ci pentru că judecătorii sunt oameni și, ca atare, supuși greșălelor.

1) Acest studiu, ca și cele ce vor urmă, sunt extrase din t. X al Comentariilor noastre de drept civil.

2) Cpr. L. 16, Cod, *De transactionibus*, unde se zice: «*Causas vel lites transactionibus legitimis finitas, imperiali rescripto resuscitari non oportet*». Vezi și L. 41, Cod, *eod. tit.* Cpr. art. 1711 C. civil actual.

3) *Auzanet* eră, în timpul lui Boileau, un avocat în renume la parlamentul din Paris.

4) Iată cum un poet al decadentei romane (Petroniu) biciuește,

Apoi, nesiguranța unui proces mai atârnă și de interpretarea legilor, care, din cauza lacunelor și contradicțiilor ce cuprind de mulțori, lasă loc la îndoială, și fac ca judecătorii cei mai imparțiali și mai destoinici să nu știe cum să hotărască și să fie expuși la erori.

Prin urmare, părțile cari își înțeleg interesul lor, nu au nimic mai bine de făcut decât să curme dilerendul dintre ele printr'o tranzacție; căci, după cum zice un proverb înțelept, pe care îl găsim la toate popoarele: Mai bine o învoială *strâmbă*, decât o judecată *dreaptă*; sau, după cum zic Italianii: *E meglio un magro accordo, che una grossa sentenza*⁵⁾.

Foloasele tranzacțiunii odată constatate, venim acum la definiția acestui contract.

Intr'un sens larg, prin tranzacție se înțelege o convenție, un contract. În acest sens, art. 1107 din codul francez (eliminat de legiuitorul nostru), vorbește de *tranzacții comerciale*.

În sensul juridic și tehnic al cuvântului, se înțelege însă prin tranzacție un contract consensual și sinalagmatic, prin care părțile, renunțând fiecare la o parte din pretențiile lor, sau făcându-și con-

intr'o satiră, pe judecătorii din timpul lui, cari se vede că erau venali:

«Quid faciunt leges, ubi sola pecunia regnat,
«Aut ubi paupertas vincere nulla potest?
«Ipsi, qui cynicâ traducunt tempora cœnâ,
«Nonnunquam nummis vendere verba solent,
«Ergo iudicium nihil est, nisi publica merces...»
etc., etc., etc.

5) Romanii ziceau deasemenea: *Melior est certa pax quam sperata victoria*. Cpr. Troplong, *Transaction*, 1, pag. 548. — Un proverb românesc zice: Mai bine acum un ou decât la anu un bou. Acest proverb corespunde identic cu un dicton al lui La Fontaine:

Un *Tiens*, vaut, ce dit-on, mieux que deux *Tu l'auros*:
L'un est sûr; l'autre ne l'est pas.
(Le petit poisson et le pêcheur).

cesii reciproce⁶⁾, termină o contestație născută sau preîntîmpină o contestație viitoare⁷⁾. Tranzacția presupune deci totdeauna existența unei alte afaceri asupra căreia ea intervine.

Definiția pe care o dă art. 1704 din codul civil este deci necompletă. Iată, în adevăr, cum se exprimă acest text:

«Tranzacțiunea este un contract prin care părțile⁸⁾ termină un proces început sau preîntîmpină un proces ce poate să nască».

Această definiție, criticată de toți autorii și împrumutată dela Domat⁹⁾, nu ne arată caracterele juridice ale tranzacției, ceea ce este foarte important, căci prin aceste caractere, tranzacția se deosebește de alte contracte sau de alte acte.

Astfel, decăteori acel care a intentat un proces se dezistă de cererea sa, abandonând pretențiile sale, acest act, care se numește *dezistare* (art. 260

Pr. civ.), termină o contestație, însă nu este o tranzacție, căci, pe când reclamantul abandonează totul, cealaltă parte nu abandonează nimic¹⁰⁾.

Acelaș lucru se întîmplă și atunci când o parte recunoaște de bună cererea sa (*acquiescement*). Aceste acte ar părea că sunt o tranzacție, după definiția dată de art. 1704, ceea ce însă în realitate nu este¹¹⁾.

Tranzacția are asemănare cu compromisul (art. 339 Pr. civ.), pentru că termină o contestație. Ea se deosebește însă prin aceasta că, pe când în compromis părțile se referă la decizia unor judecători aleși, prin tranzacție ele termină însăș contestația lor¹²⁾.

«Impricinatele părți, zice art. 1828 din codul Calimach (1391 C. austriac), pot nu numai să se invoiască între ele pentru obiectul gâlcevît, ci să și incredințeze cu bună alcătuire altora hotărîrea pentru aceasta, care atunci se numește *arbitrum*».

Astfel, tutorul poate, cu oarecari forme, să facă o tranzacție în numele minorului sau interzisului (art. 413), pe când el nu poate să facă un compromis, pentru că numai persoanele cari au liberul exercițiu al drepturilor lor pot regulă prin arbitri judecata contestației lor (art. 349 Pr. civ.¹³⁾.

Tranzacțiunea se deosebește, de asemenea, de confirmare sau ratificare, căci aceasta din urmă are de obiect numai obligații anulabile, și rezultă numai din voința uneia din părți. Apoi, ea nu presupune, ca tranzacțiunea, sacrificii reciproce și este supusă la oarecari condiții (art. 1190), pe cari legea nu le cere în materie de tranzacție¹⁴⁾.

Tranzacțiunea trebuie ea să fie distinsă de jurământul litisdecizor? Se admite, în genere, că jurământul este o varietate a tranzacțiunei¹⁵⁾. «*Jurejurandum speciem transactionis continet*»¹⁶⁾.

10) Baudry et Wahl, *Transaction*, 1205; Guillouard, *Idem*, 27; Pand. fr., v^o. *Transaction*, 98.

11) Guillouard, *op. cit.*, 27; Accarias, *Transactions*, 75; Pand. fr., v^o cit., 97; Colmet de Santerre, VIII, 277 bis. V.

12) Troplong, *Transaction*, 25.

13) Vezi tom. II al Coment. noastre, pag. 740 (ed. 2-a). Cpr. Thiry, IV, 269; Mourlon, III, 1165; Aubry et Rau, IV, § 418, p. 657, etc.

14) Cpr. Baudry et Wahl, *Transaction*, 1205; Colmet de Santerre, VIII, 277 bis V. — Se întîmplă însă uneori ca tranția să aibă caracterul unei confirmări. Vezi Colmet de Santerre, VIII, 283 bis II.

15) Cpr. Baudry et Wahl, *op. cit.*, 1204; T. Huc, VIII, 357 bis. — Vezi însă Planiol (II, 2306) după care deferierea jurământului decizor s'ar apropia mai mult de dezistare și achiesare (*acquiescement*) decât de tranzacție. Curtea de casație zice deasemenea că «dacă, în unele privințe, jurământul se aseamănă cu o tranzacție, în altele se deosebește de ea». (*Dreptul* din 1904, No. 60 și Bult. 1904, p. 1323).

16) L. 2, Dig., *De jurejurando*, 12, 2.

6) Cpr. C. București, *Dreptul* din 1901, No. 35 și din 1902, No. 2. — Sacrificiile părților nu au însă nevoie de a fi egale. Cpr. Planiol, II, 2285; Pand. fr., v^o *Transaction*, 37; Arntz, IV, 1538; Laurent, XXVIII, 327; Cas, rom. Bult. 1898, p. 709.

7) Cpr. L. 65 § 1, Dig., *De transactionibus*, 12, 6. — Nu se cere deci ca să existe proces asupra fondului dreptului în momentul când se face tranzacție. (Cpr. art. 1403). Vezi Colmet de Santerre, VIII, 277 bis. II. Cpr. C. București, *Cr. judiciar* din 1898, No. 8.

8) Codul italian zice: prin care părțile dând, promițând sau reținând fiecare ceva (*dando, promittendo o retinendo ciascuna qualche cosa*), etc. Art. 779 din codul german definește tranzacția (*Vergleich*), vorbind deasemenea de *concesii reciproce*. Cpr. art. 1710 C. portughez; art. 1909 C. spaniol; art. 695 C. japonez din 1896; art. 1380 C. austriac (1817 C. Calimach, zeprodus mai la vale), etc. Vezi și L. 38, Cod., *De transactionibus*, 2, 4, unde se zice: «*Transactio nullo dato, vel retendo, seu promisso, minimi procedit*». «Fiecare invoială se face, zice codul lui Andr. Donici (capit. 18, § 3), sau dându-se ceva celui ce este poftit spre invoială, sau ca să oprească din cele ce au luat, sau făgăduindu-se ceva. Deci, la invoiala care s'ar urmă, fără a se da ceva cuiva, sau fără a se opri ceva, sau fără altă deosebită făgăduință în împlinirea ei, nu se ține în samă».

9) Iată, în adevăr, cum se exprimă acest autor: «*La transaction est une convention entre deux ou plusieurs personnes, qui, pour prévenir ou terminer un procès, règlent leur différend de gré à gré*». Vezi Guillouard, *Transactions*, 6, care reproduce această definiție greșită a celebrului juriscult francez. Cpr. și Pand. fr., v^o *Transaction*, 3. — Este de observat că Pothier n'a scris un tratat special asupra tranșacțiunei; deaceea codul francez lasă de dorit în această privință. Redactorii acestui cod, neavând de astădată călăuza lor obișnuită au împrumutat cele mai multe dispoziții dela Domat (*Lois civiles*, I, 13, *Des transactions*). Acest titlu nu figură în proiectul codului francez. El a fost adaos de secția de legislație a Consiliului de stat, care, precum am spus, a împrumutat în mare parte această materie dela Domat. Cpr. Arntz, IV, 1535. Mai toți autorii critică cu drept cuvânt modul cum această importantă materie a fost tratată de legiuitor. Planiol, între alții (II, 2286), zice că partea care se ocupă despre tranzacție este una din cele mai rele și mai slabe ale codului.

Tranzacția este un contract consensual, pentru că se perfectează prin simplul efect al consimțământului.

Ea este un contract sinalagmatic sau bilateral¹⁷⁾, după cum o spune anume art. 1817 din codul Calimach¹⁸⁾), fiindcă fiecare parte trebuie să facă concesiile sau sacrificiile reciproce, dând, făcând sau nefăcând ceva; de unde rezultă că, după rigurozitatea principiilor tranzacției va putea fi desființată, după cererea părții care și-a îndeplinit obligația sa, conform art. 1020, 1021, dacă cealaltă parte nu și îndeplinește obligațiile sale¹⁹⁾.

Din împrejurarea că tranzacția este un contract sinalagmatic, mai rezultă încă că actul sub semnătură privată, menit a o constata, trebuie să întrunească condițiile de formă cerute de art. 1179, în privința dublului original²⁰⁾.

Tranzacția făcută prin corespondență nu este însă supusă acestei formalități²¹⁾.

Tranzacțiunea este un contract cu titlu oneros, fiindcă fiecare parte face un sacrificiu (art. 945).

Acest contract este comutativ sau aleator, după natura sacrificiilor făcute. Astfel, dacă fiind în proces cu d-ta, am făcut o tranzacție prin care abandonez pretenția mea pentru o rentă viageră ce te obligi a-mi plăti, contractul este aleator, el fiind comutativ în caz când te-ai obligat să-mi plătești o sumă de bani²²⁾.

17) Cpr. Cas. rom. Bult. 1874, s. I, p. 268 și *Dreptul* din 1875, No. 58, p. 458.

18) «Toamea învoirei, zice art. 1817 din codul Calimach (1380 C. austriac), prin care se hotărăse drituri gălcevit sau în indoiială într'acest chip încât fiecare parte poate să fie datoare, reciproc una către alta, să dea, să facă, sau să nu facă un lucru, se numește *invoială* (textul corespunzător austriac zice *Vergleich*, ca și acel german), care se socotește între toamele bilaterale, și se judecă după acele pricini»; iar art. 1818 din același cod (1381 C. austriac) adaogă: «Acel ce din har cedează îndatoritului, cu buna invoială lui, un drit negălcevit sau neindoelnic, nu face invoială, ci dar».

19) Guillaouard, *Transaction*, 8 și 130; Baudry et Wahl, *Idem*, 1206 și 1297; P. Pont, *Idem*, 461; T. Huc, XII, 275; Pand. fr., v^o *Transaction*, 25 urm.: Laurent, XXVIII, 328, care se contraizează însă cu cele spuse câteva pagini mai la vale (No. 429); Cas. fr. D. P. 76. 1. 199 (motive); Cas. rom., decizie citată în nota 15.— *Contră*: Thiry, IV, 279, p. 250; Accarias, *Transaction*, 82. Vezi în acest din urmă sens, L. 33. Cod., *De transactionibus*, 2, 4.

20) Baudry et Wahl, *Transaction*, 1206 și 1225; Guillaouard, *Idem*, 90; P. Pont, *Idem*, 489; C. Paris și Cas. fr. D. P. 96. 2. 360; Sirey, 1902. 1. 311; D. P. 1904. 1. 606. Vezi și tom. VI al Coment. noastre, p. 253, nota 2.

21) Guillaouard, *op. cit.*, 90.— Chitanța sumelor datorite în virtutea unei tranzacții chiar verbale, nu este, deasemenea, supusă formalității prevăzute de art. 1179. Baudry et Wahl, *op. cit.*, 1225.

22) Baudry et Wahl, *op. cit.*, 1206, p. 638 (ed. 3-a); Guillaouard, *Idem*, 9; P. Pont, *Idem*, 462; Accarias, *Transactions*, 82; Pand. fr., v^o *Transaction*, 31 urm.— Vezi însă Marbeau, *Transactions*, 9.

În fine, tranzacția este indivizibilă (art. 1716), și declarativă, iar nu translativă de drepturi, de unde rezultă mai multe consecințe, pe care le vom examina într'un studiu ulterior.

D. ALEXANDRESCO

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE SECTIUNEA I

Audiența dela 8 Iunie 1909

Președința d-lui G. N. Bagdat, prim-președinte

Petria preotul C. Ionescu cu V. Marinescu

ACȚIUNE POSESORIE.— ORDONANȚĂ DE ADJUDECARE.— TERȚIU DEPOSEDAT.— LIPSĂ DE CONTESTAȚIE.— DACĂ POATE UZA DE CALEA ACȚIUNEI POSESORIE.— ART. 525 PR. CIVILĂ.

1° După art. 525 din proced. civilă, orice contestație prin care se cere anularea urmăririi, sau revendicarea ori păstrarea unui drept de proprietate sau oricărui alt drept asupra nemișcătoarelor urmărite, trebuie să se facă la tribunalul de urmărire cu 20 zile înainte de adjudecarea provizorie; și sancțiunea acestei dispozițiuni nu poate fi alta decât decăderea celor de al treilea de a se opune mai târziu pe cale de contestație la executarea ordonanței de adjudecare emisă de tribunal. Astfel fiind, odată executată ordonanța de adjudecare, cel deposedat poate recurge la oricare din căile ordinare deschise de lege în favoarea celor de al treilea pe care art. 525 pr. civilă, nu le-a declarat închise în mod formal, deoarece prin ordonanța de adjudecare, adjudecatarul nu a dobândit mai multe drepturi decât avea însuși urmăritul.

2° Căile ordinare pe cari legea le rezervă celor ce se pretind pe nedrept alungați din posesiunea unui imobil sunt, fără îndoială, acțiunea posesorie și acțiunea în revendicare exercitată, una sau alta în termenile și condițiunile cerute de lege.

No. 248.— Casată, în urma recursului făcut de Petria preotul C. Ionescu, sentința tribunalului Olt, cu No. 13 din 1908, dată în proces cu V. Marinescu.

S'au ascultat: d-l avocat Titu Popovici, în desvoltarea motivelor de casare; d-nii avocați L. Minculescu și Zăgănescu, în combateri.

Curtea, deliberând,
Asupra motivului de casare invocat:

«Violarea art. 60 din legea judecătorilor de pace și art. 565, 585 și 625 pr. civ. și exces de putere.

Mi s'a respins acțiunea posesorie pe motiv că turburarea și deposedarea nu este nedreaptă, că intimatul a fost pus în posesie de portărei în baza unei ordonanțe de adjudecare și că acțiunea posesorie s'a perdut, recurenta neconformându-se dispozițiunilor art. 525 pr. civ. de a face contestație și potrivit dispozițiunilor art. 568 pr. civ. nu i-a rămas decât acțiunea în revendicare.

«Instanța de fond prin exces de putere adaogă la art. 60 din legea judec. de pace, o condițiune nouă pentru admiterea acțiunei posesorii, ca turburarea să fie nedreaptă și decide că turburarea

făcută pe temeiul unei ordonanței de judecare, la darea căreia recurenta nu a fost citată, este o turburare dreaptă, călcând astfel o regulă elementară în materie de acțiuni posesorii, că judecata nu are a se ocupa decât de posesie și nu are a lua în considerațiune titlurile decât când pe ele s'ar întemeia însăși posesia.

«Art. 525 pr. civ., decide că pe cale de contestație cei de al treilea pot interveni pentru a-și valorifica dreptul de proprietate sau oricare alt drept asupra nemiscătorului urmărit, dar că aceste contestații trebuie făcute înscris și cu 20 zile înainte de judecare.

«Așa dar instanța de fond adaugă cu dela sine putere dispoziția că acțiunea posesorie trebuie introdusă numai pe această cale și creează o decădere ce nu se vede înscrisă în acest text de lege.

«Greșit instanța de fond decide că acțiunea posesorie este inadmisibilă față de dispozițiunea art. 568 pr. civ.; căci acest text nu face decât să arate termenul în care cererile de evicțiune trebuie să se exercite și nicăeri nu se vorbește de excluderea dela beneficiul acțiunilor posesorii mai ales că textul printr'un termen generic «cereri de evicțiune» cuprinde pe lângă acțiunea în revendicare și orice altă acțiune prin care așa putea evinge pe adjudecatar prin urmare și acțiunea posesorie.

«Instanța de fond dă ordonanței de judecare o întindere mai mare decât cea dată de art. 565 pr. civilă, care declară purgat imobilul de privilegiu și ipotecă, adăugând la aceste două și acțiunile posesorii».

Având în vedere sentința supusă recursului din care se constată ca obiectul acțiunii intentată de recurenta Petria Preotul Ionescu înaintea instanțelor de fond, este ca intimatul Vasile Marinescu să fi obligat să-i respecte posesiunea unei bucăți de pământ în lățime de 10 stânjini. Că tribunalul a respins acțiunea posesorie pentru motivul că o asemenea acțiune numai poate să fie exercitată de oarece Vasile Marinescu a fost pus în posesiunea terenului în chestiune în baza ordonanței de judecare No. 800 din 1907, prin care a cumpărat la licitație publică acel teren, și că recurenta n'a făcut conform art. 525 pr. civilă, contestația la urmărirea terminată prin acea ordonanță de judecare;

Considerând că este adevărat că art. 525. pr. civilă prevede că trebuie să se facă înscris și cu 20 zile înainte de judecarea provizorie orice contestație prin care se cere anularea urmăririi sau revendicarea ori păstrarea unui drept de proprietate sau oricărui alt drept asupra nemiscătoarelor urmărite;

Considerând că singura sancțiune a acestui articol nu poate fi alta decât decăderea celor de al treilea de a se opune mai târziu pe cale de constestațiune la executarea ordonanței de judecare emisă de tribunal;

Considerând că așa fiind odată executată ordonanța de judecare, cel deposedat poate recurge la oarecare din căile ordinare deschise de lege în favoarea celor de al treilea pe care art. 525 pr. civ. nu le-a declarat închise în mod formal, de oarece prin ordonanța de judecare adjudecatarul nu a dobândit mai multe drepturi decât avea însuși urmăritul;

Considerând că căile ordinare pe care legea le rezervă celor ce se pretind pe nedrept alungați din posesiunea unui imobil, sunt fără îndoială acțiunea posesorie și acți-

unea în revendicare exercitată una sau alta în termenile și condițiunile cerute de lege.

Considerând că, în specie, recurentul intentând acțiune posesorie în complângere în contra adjudecatarului, instanța de fond eră datoare să examineze temeinicia ei, că respingând această acțiune pe considerațiunea că recurentul nu a uzat de dispozițiunile art. 525 pr. civ., a dat o greșită interpretare acestui articol și a comis un vădit exces de putere;

Că, prin urmare, recursul este fondat.

Pentru aceste motive, casează.

SECȚIUNEA III

Audiența dela 2 Noembrie 1909

Președinta d-lui G. P. Petrescu, președinte

Ministerul de finance cu L. Silberman

LICENȚA DE BĂUTURI SPIRTOASE.— BREVET.— NERETROACTIVITATEA LEGILOR.— ART. 1 CODUL CIVIL.— ART. 3 LEGEA LICENȚELOR DIN 1898.

Principiul înscris în art. 1 din codul civil, după care legile nu dispun decât pentru viitor și nu pot avea efect retroactiv decât atunci când legiuitorul a voit anume să le atribue acest efect, se aplică chiar când e vorba de o lege de ordine publică.

Astfel, legiuitorul nedictând prin nici o dispoziție din legea licențelor din 1908 că voește să dea caracter retroactiv prescripțiunilor art. 3, cari prevăd condițiunile pentru a putea obține pe viitor un brevet, rezultă că debitanților cari aveau dobândit brevetul sub imperiul legilor anterioare și în conformitate cu dispozițiunile acestor legi, nu li se mai poate ridică acest brevet pe motiv că noua lege a licențelor a creat noi cauze de incapacitate pentru dobândirea de brevete.

No. 300 — Respins, ca neintemeiat, recursul făcut de Ministerul de finance contra deciziunii Curței de apel din București, secția III, cu No. 135 din 1909, dată în proces cu L. Silberman.

S'au ascultat: d-nii avocați Otulescu și Ulvianu, în desvoltarea motivelor de casare; d-l avocat Em. Pantazi, în combateri.

Curtea, deliberând,
Asupra motivului I de casare invocat:

«Exces de putere și greșită interpretare a art. 1 c. civ. și art. 3 și 6 din legea licențelor.

«Curtea, prin deciziunea atacată cu recurs, constată în fapt, că Leon Silberman, a suferit o condamnățiune corecțională pentru delictul de fals, cu toate acestea apreciază și găsește că Ministerul de finance a comis un act ilegal atunci când a ridicat intimatului brevetul de licență, în conformitate cu art. 3 și 6 din legea licențelor. Curtea de fond motivează deciziunea sa pe considerațiunea că Silberman, exercitând acest comerț înaintea promulgării legeri licențelor din Martie 1908, în puterea unui brevet dobândit conform legeri vechi a licențelor, exercițiul dreptului de a vinde băuturi spirtoase ii constituie un drept câștigat și pe care il poate opune dispozițiunilor legeri celei noi.

«Curtea, judecând astfel, interpretează eronat dispozițiunile legii și face o greșită aplicațiune a principiilor neretroactivității legilor. Intr'adevăr, instanța de fond nu ia în considerațiune caracterul legii licențelor și în special dispozițiunile art. 3, cari sunt de ordine publică și din acest punct de vedere nu se poate concepe drept câștigat.

«Pe de altă parte, sub niciun cuvânt, nu se poate susține că în speșă ar fi un drept câștigat, întrucât dreptul de a vinde al d-lui Silberman s'a cercetat în mod ilegal.

«De altminterlea, circulara Ministerului de finanțe, pe care Curtea motivează decizia sa, pe lângă că nu întemeiază întru nimic soluția dată de Curte, dar nici nu e privitoare la speșă procesului.

«Așa fiind, Curtea, în modul cum a judecat, a comis un exces de putere și a interpretat greșit sus zisele texte de lege»

Având în vedere că procesul ce s'a desfășurat înaintea instanțelor de fond are de obiect acțiunea în daune intentată de intimatul în recurs, L. Silberman contra Ministerului de finanțe, pentru că i-a retras brevetul de licență ce avea, pe motiv că, după noua lege a licențelor din 1908, nu pot dobândi brevetul cei condamnați pentru delictul de fals;

Că curtea de apel prin deciziunea supusă recursului, admitând în parte reclamația, a obligat pe Ministerul de finanțe să plătească lui Silberman suma de cinci mii lei, cu titlul de daune, constatând că Silberman deși fusese mai de mult condamnat pentru delict de fals, însă, legile anterioare, sub imperiul cărora dânsul a dobândit brevetul, nu prevedeau această cauză de incapacitate ce s'a creat prin actuala lege din 1908, așa că pe nedrept i s'a retras brevetul care eră un drept dobândit al său;

Având în vedere că, în principiu, legile nu dispun decât pentru viitor și nu pot avea efect retroactiv decât numai atunci când legiuitorul a voit anume să le atribue acest efect;

Că acest principiu este adevărat chiar când ar fi vorba de o lege de ordine publică;

Considerând că, din nici o dispozițiune a legii licențelor din 1908, și nici din întreaga economie a acestei legi, nu rezultă că intenția legiuitorului ar fi fost să dea efect retroactiv prescripțiunilor art. 3, care prevede condițiunile pentru a putea dobândi pe viitor un brevet;

Că Ministerul însuși prin circularile sale se vede că a înțeles legea tot în acest sens;

Că de aici rezultă că debitantilor cari aveau dobândit brevetul sub imperiul legilor anterioare și în conformitate cu dispozițiunile acelor legi, nu li se poate ridica acest drept, pe motiv că noua lege a licențelor din 1908 a creat noi cauze de incapacitate de a dobândi brevetul, pentru ceice au suferit condamnățiuni pentru anumite delictive enumerate la art. 3;

Considerând că această lege din 1908, nefiind aplicabilă decât la brevetele ce se vor acorda în viitor, Ministerul de finanțe, nu putea retrage brevetul obținut în mod legal de Silberman, și deci cu drept cuvânt Curtea de apel a considerat pe minister în culpă, și l'a

obligat la daune-interese, constatând prejudiciul ocazionat intimatului prin acest fapt nedrept al Ministerului;

Că, dar, motivul de casare fiind neîntemeiat, el trebuie a fi respins.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI

SECȚIUNEA II

Audiența dela 5 Ianuarie 1909

Președinta d-lui D. Porfiriu, consilier

Ministerul de finanțe cu Maria Nacu, tutoarea minorului Ion Manu

PENSIUNE. — RECTIFICARE DE PENSIUNE. — ERORI DE FAPT ȘI DE DREP. — HOTĂRIRI JUDECĂTOREȘTI ȘI ACTE MINISTERIALE. — PENSIUNEA CA DREPT DE SUCCESIUNE. — COPII LEGITIMI ȘI ADOPTAȚI. — PLATA LUCRULUI NEDATORIT. — PRESCRIPTIUNEA DE 5 ȘI 30 ANI. — LEGEA PENSIUNILOR DIN 1889 ȘI 1902.

1° Numai hotăririlor comisiunelor de pensuni, instituite conform legii din 1902 cu modificările ei, le e aplicabil art. 46 din legea nouă de pensuni, după care aceste hotărâri nu se pot rectifica decât pentru erori de fapt, întrucât ele sunt declarative de drepturi.

2° Pensiunile acordate conform legii din 1889 prin decizie ministerială se pot rectifica atât pentru erori de drept cât și de fapt, căci o asemenea deciziune nu este o hotărâre declarativă de drepturi, ci un simplu act a cărui legalitate se poate discuta în mod ilimitat, conform art. 27 al legii din 1889.

3° Pensiunea nefiind un bun susceptibil de moștenire, ea nu se dobândește decât prin beneficiul legii și, ca atare, copilul adoptat nu are drept la pensiunea adoptatorului, decât dacă acest drept e prevăzut în lege.

4° După art. 8 din legea pensiilor militare din 1889, numai copiii legitimi, născuți din căsătoria părinților, au drept la pensiunea acestora.

5° Anulându-se titlul de pensiune, sumele incasate în virtutea acestui titlu devin fără cauză și trebuiesc a fi restituite.

6° Prescripțiunea prevăzută de art. 1907 din codul civil, nu se aplică atunci când e vorba de restituirea lucrului nedatorit, singura prescripție fiind cea de 30 ani.

S'au prezentat: din partea Ministerului de finanțe, d-l avocat Gh. Netter; iar din partea intimatei Maria Nacu, tutoarea minorului I. Manu, d-l avocat Lascar Antoniu.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de avocatul Statului de pe lângă instanțele judecătorești din județul Iași, pe baza art. 23 din legea administrării domeniilor Statului, în contra sentinței tribunalului de Iași secțiunea I-a No. 211 din 30 Octombrie 1908, prin care se respinge ca neîntemeiată acțiunea intentată de Ministerul de finanțe pentru anularea titlului de pensiune No. 386 din 1893 remis

d-nei Maria Nacu, mama și tutoarea minorului Ion Manu precum și pentru restituirea sumelor primite în baza aceluși titlu, și respinge ca nejustificată cererea de cheltuieli de judecată formulată de Maria Nacu ;

Având în vedere desbaterile urmate în cauză și actele din dosarul pricinii, din care se constată în fapt următoarele :

Prin Înaltul Decret Regal No. 1989 din 1893 s'a acordat o pensiuă de lei 115 bani 50 pe lună, minorului Ion, născut la 2 Martie 1891, fiu adoptat al decedatului Căpitan Ion Manu din arma cavaleriei, iar titlul de pensiuă cu No. 386 s'a remis Mariei Nacu, mama și tutoarea minorului Ion Manu, numită în această calitate prin jurnalul tribunalului Iași secțiunea III No. 2808 din 1902. Pensiuă s'a acordat de Ministerul de război în baza legii pensiunilor militare din 1889 și s'a încasat regulat de d-na Nacu ; mai târziu, prin trecerea pensiunilor militare dela Ministerul de război la acel de finanțe, s'a văzut că pensiuă nu era legal acordată și atunci Ministerul de finanțe intentă acțiunea de față, pe baza art. 27 din legea pensiunilor militare din 1889, cerând rectificarea acestei pensiuă și contestând minorului dreptul de a primi pensiuă, de oarece nu este fiul legitim al căpitanului Ion Manu, ci copil adoptiv, iar art. 8 din zisa lege nu dă drept la pensiuă decât copiilor legitimi, născuți din căsătoria părinților acelor copii ;

Având în vedere că s'a opus de partea pârâtă, că rectificările de pensiuă nu se pot cere decât pentru erori de fapt, ceea ce nu s'ar fi probat în specie, și aceasta pe baza art. 46 din legea pensiunilor dela 1902 cu modificările ei ;

Având în vedere că acest articol nu e aplicabil în specie, căci în el se vorbește de rectificările pensiunilor acordate prin legea nouă, prin care s'au instituit comisuni, ale căror hotărâri au în totul caracterul hotărârilor judecătorești și ele se dau în primă instanță, cu drept de apel la Curtea de apel, așa că pentru asemenea hotărâri nu se poate cere revizuirea ori rectificarea decât pentru erori de fapt, iar nu și de drept, de oarece hotărârile sunt declarative de drepturi și odată declarate nu pot fi reformate decât pe căile ordinare de atac ce le deschide legea ; pe când în sistemul legii dela 1889, pensiunile se acordau de Ministerul de război, pentru militari, și deciziunea Ministerului nu constituie o hotărâre, ci un act, a cărui legalitate poate fi discutată în mod ilimitat și de aceia art. 27 nu restrânge rectificarea numai pentru erorile de fapt, ci se poate cere și pentru erorile de drept, putându-se întinde chiar și asupra dreptului întreg de pensiuă ;

Având în vedere că se mai opune de pârâtă, că conform art. 315 din codul civil, copilul adoptiv are aceleași drepturi la moștenirea adoptătorului ca și copilul legitim și deci are și dreptul la pensiuă lui ;

Considerând că pensiuă nu poate fi privită ca un bun

care să fie moștenit, dreptul de pensiuă nefiind un drept de moștenire, ci obținându-se numai prin beneficiul legii ; deci adoptatul nu are drept la pensiuă adoptătorului ;

Considerând că art. 8 din legea pensiunilor militare dela 1889, prescrie în mod categoric că numai copiii legitimi născuți din căsătoria părinților, au drept la pensiuă acestora ; că deci minorul Ion Manu fiind copil adoptiv al căpitanului Ion Manu, nu întrunea condițiunile cerute de lege spre a fi înscris ca pensionar al Statului, nu avea dreptul la pensiuă căpitanului, și în mod ilegal i s'a recunoscut acest drept, așa că acțiunea Ministerului de finanțe este fondată și titlul de pensiuă urmează a fi anulat ;

Văzând că Ministerul cere a se restituți sumele ce au fost încasate, ca pensiuă, de minor prin tutoarea sa și în baza aceluși titlu de pensiuă ce i-a fost remis și care se urcă la suma de 27744 lei 73 bani, cerere întemeiată, întrucât se deține fără cauză, dacă titlul în baza căruia a primit-o este anulat ;

Că prescripția invocată în baza art. 1907 din codul civil, relativ la aceste sume, nu poate fi admisă, întrucât e vorba de o restituire a lucrului nedatorit, ceea ce se prescrie prin trecerea de 30 ani.

Pentru aceste considerente, redactate de d-l consilier D. Porfiriu, în unire cu concluziunile d-lui procuror, admite apelul, etc.

Semnați : D. Porfiriu, Al. G. Hinna, Em. Cernătescu.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIUNEA IV

Audiența dela 10 Februarie 1909

Președinta d-lui G. A. Mavrus, președinte

Ana Simionescu și alta cu D. Ștefănescu

PRESCRIPTIUNE.—HOTĂRÎRI JUDECĂTOREȘTI.—NEEXECUTARE.—MATERIE COMERCIALĂ.—ART. 404 PR. CIVILĂ.

LIBERAȚIUNE.—REMITEREA VOLUNTARĂ A TITLULUI.—CAMBIE.—HOTĂRÎRE JUDECĂTOREASCĂ.—EFECTUL REMITEREI.—ART. 1138 CODUL CIVIL.

1° Codul de comerț neconținând nici o dispozițiune privitoare la prescrierea sentințelor comerciale, urmează a se aplica art. 404 din procedura civilă, care stabilește durata de timp în care hotărârile judecătorești pot fi executate.

2° Remiterea voluntară a titlului care constată o creanță făcută de creditor debitorului, constituie, potrivit art. 1138 cod. civ., o probă a liberațiunii. Când însă titlul datoriei a fost înlocuit prin o hotărâre judecătorească, atunci remiterea lui nu mai dă loc la aplicațiunea acestui articol, pentru că titlul definitiv al creditorului este hotărârea obținută și remiterea titlului original este o simplă prezumție de fapt, care prin ea însăși nu are puterea de a dovedi liberațiunea.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut prin petiția înregistrată la No. 9625 din 2 Mai 1908, de către Ana S. Simionescu cu consimțământul soțului său I. V. Simionescu și Marița

Trandafirescu prin procuratorul lor d-l ad. M. G. Valerian, apel îndreptat în contra cărței de judecată civilă No. 361 din 1908 a judecătoriei ocolului 6 București;

Având în vedere concluziile orale și scrise ale părților și actele aflate la dosarul cauzei.

Având în vedere că, în fapt, se constată că D. Ștefănescu, intimatul în apel pe baza cărței de judecată No. 9 din 1908 a judecătoriei ocolului 6 București, investită cu titlu executoriu și obținută contra defunctei Bălașa Th. Popescu, a cerut urmărirea veniturilor imobilului din Calea Dorobanți No. 73, astăzi proprietatea moștenitorilor defunctei Bălașa Th. Popescu, care urmărirea s'a validat prin cartea de judecată apelată;

Având în vedere că Ana S. Simionescu și Marița Trandafirescu în susținerea apelului lor invoacă trei motive: 1) cartea de judecată ce se execută este prescrisă pe baza art. 947 cod. com., de oarece este o hotărâre comercială judecată pe baza unei cambii, și dela data ei până la executare au trecut mai bine de 10 ani; 2) apelantele posedând cambia pe baza căreia s'a dat această carte de judecată; există o presumpțiune legală de liberațiune în favoarea lor; 3) urmărirea trebuie redusă întrucât partea lor este $\frac{2}{4}$ părți din moștenire în ceiace privește primul motiv de apel bazat pe art. 947 c. com.;

Având în vedere că legiuitorul codului de comerț, în titlul privitor la prescripțiune, ocupându-se de acțiunile cari derivă din acte de comerț, hotărăște în art. 947 că prescripțiunea ordinară în materie comercială este de 10 ani în afară de cazurile când prin legi speciale sau prin chiar codul de comerț, nu s'ar fi stabilit o prescripțiune mai scurtă; că însă în codul de comerț nu există nici o dispozițiune privitoare la prescrierea sentințelor comerciale;

Având în vedere că, după principiile generale și după art. 1 și 889 din codul comercial în cazurile în cari codul de comerț nu dispune, trebuie să ne referim la codul civil, și acel de procedură civilă; că dar codul de comerț neconținând nici o dispozițiune privitoare la prescrierea sentințelor comerciale, urmează a se aplica art. 404 pr. civilă, care stabilește durata de timp în care hotărârile judecătorești pot fi executate;

Având în vedere că, în ce privește obiecțiunea trasă din faptul că sentințele judecătorești nu operează novațiune, nu poate avea vre-o înrăurire asupra soluțiunei, căci dacă este exact că hotărârile judecătorești nu operează novațiune, nu este însă mai puțin adevărat că dănselle au de efect a înlocui acțiunea care decurge din drepturile consfințite prin acțiunea ce decurge din însăși hotărârile *actio iudicati*, și care acțiune nu se poate susține că are caracter comercial;

Având în vedere, în fine, că dacă argumentele trase din natura urgentă a afacerilor comerciale și din art. 30 cod. com. ar putea legitimă introducerea unei prescripțiuni mai scurte pentru sentințete comerciale; ele nu pot

însă învedere existența ei; că a primi acest mod de a vedea ar însemna că prin simple inducțiuni se poate crea o prescripțiune, că astfel fiind motivul de apel bazat pe art. 947 codul com., are a fi înlăturat.

În ce privește al doilea motiv de apel sprijinit pe remiterea titlului pe baza căruia s'a dat sentința ce se execută:

Având în vedere că faptul unui creditor care se pune în imposibilitate de a-și realiza creanța sa prin remiterea voluntară în mâinile debitorului a titlului ce o constată, neputând găsi alte aplicațiuni decât în achitarea sau remiterea datoriei, a hotărât pe legiuitor să înscrie în art. 1138 cod. civil, prezumpțiunea legală a liberațiunei debitorului rezultând din remiterea voluntară a titlului, că dacă acesta este fundamentul juridic al prescripțiunei, art. 1138 c. civ. nu-și poate avea aplicațiunea în cazul când creditorul ar remite debitorului său titlul pe baza căruia a obținut o hotărâre definitivă, căci titlul definitiv al creditorului este această hotărâre, și prin remiterea titlului original, creditorul nu se pune în imposibilitate de a urmări pe debitor pentru realizarea creanței sale, că dacă apelantul posedă cambia pe baza căreia s'a dat sentința ce se urmărește, această împrejurare ar forma o simplă presumpție de fapt care prin ea însăși nu are puterea de a dovedi liberațiunea;

Că, astfel fiind, și acest motiv de apel urmează să fie înlăturat.

În ce privește cel de al treilea motiv de apel prin care tinde la reducerea urmărirei, de oarece apelantele n'au decât $\frac{2}{4}$ părți din moștenire;

Având în vedere că din testamentul atașat la dosarul No. 1000 din 1908, al acestui tribunal, se constată că imobilul din calea Dorobanți No. 73, ale cărui venituri se urmăresc aparține atât apelantelor cât și Eugeniei Mirodot; că urmărirea se constată că este îndreptată în contra apelantelor și Eugenia Mirodot; că dar întrucât urmărirea de venituri s'a făcut și s'a validat în contra tuturor moștenitorilor defunctei Bălașa Gh. Popescu, acest motiv de apel este neîntemeiat și urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, respinge apelul.

Semnați: G. A. Mavrus, A. Iuca.

Observație. — Asupra punctului relativ la aplicarea prescripțiunei din art. 404 pr. civ., la hotărârile în materie comercială, chestiunea este contraversată, însă Curtea de casație s'a pronunțat de mai multeori în sensul decis de tribunal. Tot astfel și Curtea de București secția II, prin decizia publicată în *Dreptul* din 1908, No. 44, pag. 359. A se vedea, de altminterlea, autoritățile citate într'un sens și într'altul, în volumul VII al d-lui D. Alexandresco, pag. 514, text și nota 4.

În privința art. 1138 c. civ., vezi de acelaș autor t. VI, pag. 711 urm.

TRIBULALUL JUDEȚULUI GORJ

Audiența dela 12 Decembrie 1909

Președinta d-lui Al. Procopiu, președinte

Const. Filip și altul cu Petre Dragotă

RETRACT LITIGIOS.— CARACTERUL ATRIBUIT DE LEGIUITOR.— LUCRURI SAU CREANȚE LITIGIOASE.—FRUCTE.— BUNĂ CREDINȚĂ.— ART. 483—488 CODUL CIVIL.

1° Din părerile autorilor, din locul unde legiuitorul a așezat materia retractului litigios, precum și din denumirea ce o dă aceluia ce retrage lucrul sau drepturile vândute, rezultă că retractul are caracterul unei cesiuni forțate.

2° Legiuitorul nestabilind reguli speciale pentru cazul când lucrul sau creanțele litigioase ar produce fructe dela cedare până la retragerea lor, trebuie să ne raportăm la regulile generale stabilite de art. 483—488 din codul civil pentru perceperea fructelor.

3° Buna credință este presupusă, iar reaua credință trebuie probată de celce o alegă.

No. 574.— S'au prezentat apelanții asistați de d-l avocat I. Săftou și intimatul de d-nii avocați G. Stolojan și V. Hortopan.

Tribunalul,

Având în vedere că din actele aflate la dosar rezultă în fapt următoarele: încetând din viață Maria Gr. Voinea fără a avea copii, Mihai Dragotă fiind investit cu formele legale ca moștenitor al acesteia, voește a intra în stăpânirea averei ce rămăsese pe urma Mariei Voinescu și pentru că Gr. Voinea, soțul sus zisei autoare, se opune pretinzând că averea eră a lui Dragotă o vinde lui Anton Săulescu care rostește proces în revendicare contră lui Gr. Voinea și, în timpul. acelu proces Voinea vinde acea avere apelanților de azi C. Filip și St. Borcan față de care reclamantul Săulescu invoacă retractul litigios care s'a încuviințat și astfel fiind Săulescu devine proprietarul acelu teren pe care în urmă îl vinde lui P. Dragotă intimatul de azi, care prin procesul de față pretinde dela apelanți venitul acelu teren pe timpul cât a durat judecata și prin cartea apelată numiții apelanți sunt obligați a plăti lei 222 ca venit al acelu teren;

Având în vedere că Anton Săulescu ca cumpărător dela Mihai Dragotă al drepturilor de moștenire pretinse dela Maria Voinea, judecându-se pentru revendicarea acelor drepturi cu Gr. Voinea, vânzătorul către apelanții de astăzi, la prima instanță prin cartea de judecată No. 38 din 1904 a perdut acest proces, recunoscându-se dar dreptul de proprietate lui Gr. Voinea vânzătorul către apelanți, și făcând apel în contra acelei cărți de judecată, acest tribunal, prin sentința No. 71 din 1907, încuviințând retractul litigios oferit de reclamantul Săulescu acestuia, i-a rămas proprietate acelor drepturi pe care a transmis-o prin vânzare intimatului de astăzi;

Având în vedere că părerile autorilor sunt împărțite în cece privește caracterul retractului litigios. Unii susținând că este o expropriere în interes privat (vezi Planiol, vol. III, No. 2445; Alexandresco, t. VIII p. 860 și 867;

Baudry, *De la vente*, p. 812), alții susținând că este o vânzare (Pothier ed. Buguet t. III, p. 259 Nacu t. III), iar alții că este o specie de tranșacție (Huc II, 601 p. 298);

Având în vedere că cea mai depărtată de adevăr este opinia acelor cari susțin că este o tranșacție, iar cea mai apropiată este aceea care susțin că este o cesiune, o vânzare de drepturi, în sprijinul căreia vine și faptul că legiuitorul nostru a așezat materia retractului litigios sub titlul cesiunilor de creanță și altor lucruri necorporale, iar pe cumpărătorul de drepturi litigioase îl numește cesionar prin art. 1402 din codul civil;

Considerând că în cece privește fructele imobilului cedat pe timpul cât se află în mâinile cesionarului, legiuitorul nu a pus reguli speciale și că, prin urmare, trebuie să ne raportăm la regulile generale de percepere a fructelor ca efecte juridice ale posesiei prevăzute în art. 483 până 488 din codul civil;

Considerând că imobilele pentru care s'a oferit și s'a admis retractul litigios s-au aflat în posesia lui C. Filip și St. Borcan dela anul 1902 până la 1907 în care timp au perceput fructele lor;

Având în vedere că, după regulile generale, ori-cine este presupus a fi de bună credință până la proba contrarie și că în speță nu s'a făcut o asemenea probă;

Având în vedere că posesorul nu devine de rea credință prin singurul fapt că a fost acționat în judecată și că el a putut să aibă motive serioase de a se crede încă adevărat proprietar chiar în cursul procesului, mai cu seamă în cazul când deține drepturile sale dela o terță persoană; că, în speță, trebuia reclamantul intimat să probeze că apelanții au fost de rea credință în timpul posesiei dela 1902—1907 (vezi Planiol, t. I, No. 914);

Că, astfel fiind, apelul de față este fondat conform art. 1196 și 1170 din codul civil și urmează a se admite.

Pentru aceste motive, admite ca fondat apelul.

Semnați: Al. Procopiu, Toma Niculescu.†

JURISPRUDENȚA STRAINA

TRIBUNALUL CIVIL DIN ALBI

— 15 Septembrie 1909 —

ADMINISTRAȚIA LEGALĂ A TATĂLUI.— ÎMPRUMUT.— IPOTECĂ.— NEAPLICAREA REGULILOR DELA TUTELĂ.— ART. 389 C. FR. (343 C. CIV. ROMÂN).

Tatăl, administrator legal al bunurilor copilului său minor, poate să contracteze un împrumut în numele minorului și să ipoteceze imobilele acestuia din urmă, fără autorizarea consiliului de familie și omologarea justiției.

(Din *Recueil des sommaires de la jurisprudence française*).

Observație. — Chestiunea judecată de tribunalul din Albi este controversată. Vezi în sensul sentinței de mai sus, Trib. regional superior din Colonia, *Pand. Périod.*, 1887. 5. 51. — Vezi însă în sens contrar, Trib. din Gex și din Buzău, *Pand. Périod.* 1900. 2. 17 și *Cr. judiciar* din 1904, No. 6 (ambele cu observ. d-lui profesor D. Alexandresco). Vezi de acest din urmă autor tom. II al *Coment. sale de drept civil*, p. 499, nota 1 (ed. 2-a) și tom. IX, p. 676.

S. R.